

Finanční gramotnost poprvé v projektu PISA 2012

Jak se patnáctiletí žáci na konci povinné školní docházky orientují ve světě financí? Na tuto otázku by mělo odpovědět testování finanční gramotnosti, které bylo poprvé zařazeno do právě probíhajícího cyklu projektu PISA (Programme for International Student Assessment). Po pilotní části šetření, které proběhlo na jaře roku 2011, byly některé úlohy, které se neobjeví v testech v hlavním šetření, uvolněny. Tyto úlohy se neobjeví v testech v hlavním šetření, neboť byly vyřazeny buď z důvodu nutnosti redukce celkového počtu úloh, anebo nesplnění požadavků na testování, např. úlohy špatně rozlišovaly mezi dobrými a špatnými žáky, v některých zemích se mohly projevit jazykové nebo kulturní rozdíly atd. Přesto může být zajímavé se s těmito úlohami blíže seznámit. Kromě České republiky se k testování finanční gramotnosti připojilo dalších 18 států.

Jak s úlohami pracovat.....

- Každá testová úloha začíná tzv. **ÚVODNÍM STIMULEM**. Tím může být text, obrázek, diagram nebo jejich kombinace.
- Za úvodním textem následuje **ZNĚNÍ OTÁZKY**. Ty mohou být různého typu:
 - *Otázky s výběrem odpovědi* (žák vybírá správnou odpověď ze 4 nebo 5 nabízených možností nebo volí odpověď „Ano“ či „Ne“ u skupiny otázek atp.)
 - *Uzavřené otázky s krátkou odpovědí* (žák napíše odpověď, která je tvořena jedním či dvěma slovy nebo číselným výsledkem výpočtu)
 - *Otevřené otázky s krátkou nebo s dlouhou odpovědí* (žák napíše rozsáhlejší odpověď)
- Součástí úlohy jsou **POKYNY PRO VYHODNOCENÍ ŽÁKOVSKÝCH ODPOVĚDÍ**. Tyto pokyny zahrnují:
 - **OZNAČENÍ SPRÁVNOSTI ODPOVĚDI**. Označení „Úplná odpověď“ znamená pro každou otázku nejvyšší bodové ohodnocení. „Nevyhovující odpověď“ zahrnuje nepřijatelné odpovědi (kód 0 nebo 0x) a chybějící odpovědi (kód 9 nebo 99).
 - **ČÍSELNÝ KÓD** (např. kód 1) pro každou kategorii odpovědi; Některé otázky s tvorbou odpovědi mají dvouciferné kódy. První číslice označuje správnost odpovědi. Druhá číslice se používá ke kódování různých druhů odpovědí. Dvouciferné kódování má dvě hlavní výhody. Zaprvé se dá získat více informací o řešeních žáků, o chybách, kterých se nejčastěji dopouštějí a o jejich různých přístupech k řešení problémů. Zadruhé dvouciferné kódování pomáhá lepšímu pochopení hodnocení a hranic mezi jednotlivými úrovněmi správnosti.
 - **OBECNÝ POPIS TYPU ODPOVĚDI** pro každý kód;
 - **PŘÍKLADY ODPOVĚDÍ** pro každou kódovací kategorii, uvedené v seznamu s odrážkami pod popisem, někdy doplněné o vysvětlení (psané kurzívou). Tyto příklady uvádějí pouze některé z odpovědí, rozhodně nejsou úplným výčtem všech možných odpovědí.
- Součástí úlohy je i **ZÁMĚR OTÁZKY**, který obsahuje obecný popis toho, co má otázka hodnotit.
- Na závěr každé úlohy je uvedena informace o tom, jak se s ní v pilotním šetření vypořádali žáci všech zúčastněných zemí.

V úlohách se vyskytuje neexistující měna tolarý a vymyšlená země Tolarsko.